

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 652/2021
16.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Дубравке Дамјановић, Драгана Аћимовића и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљене Драгане Перовић и др., због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези члана 1., у вези члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене Драгане Перовић – адвоката Дејана Гајића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу 2К бр. 101/13 од 28.01.2020. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 582/20 од 14.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 16. јуна 2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Драгане Перовић– адвоката Драгана Гајића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу 2К бр. 101/13 од 28.01.2020. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 582/20 од 14.10.2020. године, у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **одбацује**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу 2К бр. 101/13 од 28.01.2020. године окривљена Драгана Перовић је, поред окривљеног АА, оглашена кривом због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези става 1., у вези члана 61. КЗ, за које дело је осуђена на казну затвора у трајању од две године. У ову казну, окривљеној је на основу члана 63. КЗ урачунато време проведено у притвору од 24.11.2011. године до 07.12.2011. године.

Истом пресудом, на основу члана 258. став 4. ЗКП, усвајањем имовинско-правног захтева оштећеног Факултета инжењерских наука у Крагујевцу, окривљена Драгана Перовић обавезана је да оштећеном исплати износ од 19.778.586,40 динара, у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења. Истовремено је одређено да ће о трошковима кривичног поступка суд одлучити накнадно, посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 582/20 од 14.10.2020. године, делимичним усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу и браниоца окривљене Драгане Перовић, пресуда Вишег суда у Крагујевцу 2К бр. 101/13 од 28.01.2020. године преиначена је у односу на окривљену Драгану Перовић у погледу одлуке о казни и досуђеног имовинско-правног захтева, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљену, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези става 1., у вези члана 61. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашена кривом, осудио на казну затвора у трајању од три године, у коју казну јој је урачунао време проведено у притвору од 24.11.2011. године до 07.12.2011. године, те окривљену обавезао да на име имовинско-правног захтева оштећеном Факултету инжењерских наука у Крагујевцу исплати износ од 2.008.337,31 динара у року од 90 дана, под претњом извршења, а за вишак имовинско-правног захтева оштећени је упућен на парнични поступак, док су жалбе браниоца окривљене Драгане Перовић и Вишег јавног тужиоца у Крагујевцу у осталом делу одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу у односу на ову окривљену потврђена.

Против наведених правоснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене Драгане Перовић – адвокат Дејан Гајић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљену ослободити од оптужбе, или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правоснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу који се односи на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене Драгане Перовић истиче да окривљена, као шеф Службе за рачуноводство и финансије Машинског факултета у Крагујевцу, није имала својство одговорног лица у смислу одредбе члана 112. став 5. КЗ.

С тим у вези, у захтеву се наводи да из Статута Факултета, уговора о раду и члана 45. тада важећег Пословника о систематизацији радних места на Машинском факултету у Крагујевцу произлази да је окривљена припремала предлоге финансијског плана, пратила финансијске прописе и контролисала законито и ажурно вођење књиговодствених послова, и то све по налогу декана и секретара Факултета, те није ни могла имати статус одговорног лица, већ су овај статус имали само декан и продекан за финансије. Надаље, у захтеву се истиче да се својство одговорног лица уписује и у регистар, те да имена окривљене нема ни у једном регистру, нити је окривљена налоге

потписивала у својству издаваоца налога и одговорног лица за послове управљања имовином установе – Машинског факултета, као и да се из уговора о раду, Правилника о раду и из послова које је окривљена неспорно фактички обављала ниједно задужење или конкретни посао не може се подвести под одредбу члана 112. став 5. КЗ, те се стога окривљена не може ни појавити у својству извршиоца предметног кривичног дела.

По оцени овога суда, изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене су неосновани.

Наиме, изложеним наводима захтева понављају се наводи жалбе браниоца окривљене, која је изјављена против првостепене пресуде због исте повреде закона, а које је Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, оценио неоснованим и за ту оцену и изнето становиште – да је првостепени суд правилно утврдио да је окривљена Драгана Перовић, критичном приликом имала статус одговорног лица у смислу одредбе члана 112. став 5. КЗ, на страни 4, став пети, шести и седми, страни 5, став први, други, трећи и четврти и страни 6, став први своје одлуке изнео јасне и детаљне разлоге, које и овај суд у свему прихвата као правилне, те на ове разлоге и упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

Неосновано се истим захтевом указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

С тим у вези, бранилац окривљене Драгане Перовић у захтеву за заштиту законитости наводи да окривљена, обзиром да није имала својство одговорног лица, може одговарати за кривично дело фалсификовања исправе у стицају са неким другим делом, али да ни у ком случају не може одговарати за кривично дело злоупотребе положаја одговорног лица, због ког је оглашена кривом.

Како су и ови наводи захтева били предмет оцене другостепеног суда у поступку по редовном правном леку, то Врховни касациони суд, прихватајући разлоге другостепеног суда изнете на страни 6, став други образложења другостепене пресуде, на исте упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

У вези са истом повредом кривичног закона, бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости истиче и да радње окривљене нису правилно правно квалификоване као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези става 1., у вези члана 61. КЗ. Према ставу браниоца, неспорно да постоји континуитет кривичног дела злоупотреба службеног положаја и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица, међутим овај континуитет није безуслован, већ постоји само поводом привредног пословања, односно за одговорна лица у привредном пословању, која су са тим статусом и уписана у Привредни регистар, или се јављају у својству оштећеног према коме је остварена противправно-имовинска корист. Како се у конкретном случају ради о установи која се буџетски финансира и која се не бави привредним пословањем, то према ставу браниоца окривљена може извршити кривично дело злоупотреба службеног положаја, уколико има својство службеног лица, или евентуално неко друго кривично дело – превара, послуга, фалсификовање итд., а ни у ком случају не може имати својство одговорног лица, а што доводи до

нерешеног питања супсидијарности предметног кривичног дела, као и до "обавезе суда и оптужбе да дају одговор како се дошло до кривичног дела из члана 234. КЗ, уз прескакање свих других дела која је окривљена могуће учинила". Поред тога, у захтеву се истиче да је правна квалификација по члану 227. КЗ повољнија за окривљену, а која повољност се "просто игнорише у другостепеној одлуци навођењем да члан 227. КЗ који важи у моменту пресуђења није ни по чему блажи од прописа из члана 234. КЗ који је раније важио".

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, Врховни касациони суд оцењује неоснованим, из следећих разлога:

Одредбама члана 359. став 1. КЗ, који се примењивао од 01.01.2006. године до 10.09.2009. године, прописано је да службено лице, које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности, прибави себи или другом какву корист, другом нанесе какву штету, или теже повреде права другог – казниће се затвором од шест месеци до пет година, а ставом 4. истог члана прописано је да ће се одговорно лице у предузећу, установи или другом субјекту које учини дело из става 1.-3. овог члана, казнити казном прописаном за то дело.

Одредбом члана 359. став 1. КЗ, који се примењивао од 11.09.2009. године до 14.04.2013. године, прописано је да службено или одговорно лице, које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу, какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог – казниће се затвором од шест месеци до пет година, а ставом 3. истог члана прописано је да ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором од две до 12 година.

Одредбама члана 234. став 1. КЗ, који се примењивао од 15.04.2013. године, до 28.02.2018. године, прописано је да ће се одговорно лице, које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, казнити затвором од три месеца до три године, док је ставом 3. истог члана прописано да ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором од две до десет година.

Према одредби члана 227. став 1. КЗ, који се примењује од 01.03.2018. године, одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела, казниће се затвором од три месеца до три године, а ставом 3. истог члана прописано је ако вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором од две до десет година.

Имајући у виду цитиране законске прописе, то су по оцени овога суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, којима се указује да континуитет кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези става 1., због ког је окривљена оглашена кривом, и кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3., у вези става 1. КЗ, које јој је иницијално стављено на терет, постоји само у предметима који се односе на привредно пословање, односно да се односи само на одговорно лице у привредном пословању, већ се ове одредбе очигледно односе на било које одговорно лице у правном лицу, у смислу одредбе члана 112. став 5. КЗ.

Поред тога, Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, на страни 6 и 7 своје одлуке изнео је јасне и довољне разлоге због којих сматра да између кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ и кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3., у вези става 1. КЗ, због ког је оглашена кривом, постоји јасан правни континуитет.

Из наведених разлога, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, којима се указује да другостепени суд није решио питање супсидијарности и правног континуитета између наведених кривичних дела, оцењени су неоснованим.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости, бранилац окривљене истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, која постоји ако је одлуком о кривичној санкцији или о одузимању имовинске користи или о опозивању условног отпуста повређен закон. Међутим, наводи захтева којима бранилац окривљене образлаже истакнуту повреду закона не садрже објашњење у чему се та повреда конкретно састоји, већ се тим наводима указује да другостепена одлука не садржи разлоге за приначење казне затвора са две на три године, те дакле у суштини овим наводима указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП не представља разлог због ког је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу одбачен као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, у делу којим је захтев одбијен као неоснован, те на основу члана 487. став 1., тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу којим је захтев одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.**

**Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић